

NETWERK SPORTVERENIGING IN BEWEGING

Sportverenigingen bieden hun leden de mogelijkheid een sociaal netwerk netwerk op te bouwen, omdat de vereniging een kader biedt waarin mensen elkaar ontmoeten, zich met elkaar verbinden en informatie, kennis en ervaringen met elkaar delen. De vereniging zelf is een organisatie, met een autonome status, maar tegelijkertijd ook vaak onderdeel van overkoepelende organisaties, in het bijzonder de sportbond en NOC*NSF.

DOOR JANINE VAN KALMTHOUT (MULIER INSTITUUT I.S.M. NOC*NSF)

Netwerken zijn bestendige uitwisselingsrelaties, waar meer structuur in zit dan in uitwisseling op een markt, maar waar die relaties diffuser en tijdelijker zijn dan binnen organisaties. Een netwerk leeft als er sprake is van wederzijds geven en delen, ontvangen en gunnen van informatie, diensten en/of goederen. Er kunnen partijen bij komen die hieraan iets kunnen toevoegen, en afvallen als ze geen toegevoegde waarde (meer blijken te) hebben. En een netwerk lost op als de toegevoegde waarde voor de leden van het netwerk niet langer duidelijk is. In het algemeen lijken zowel mensen als organisaties steeds meer in netwerken te opereren. Hoe zit dat bij sportverenigingen?

De laatste jaren breidt het netwerk van de sportverenigingen zich uit. Verenigingen werken samen met meer partijen. In 2008 werkte 79 procent van de verenigingen samen met andere organisaties. In 2014 is dat percentage gestegen tot negentig procent. De gemeente en andere sportverenigingen blijven belangrijke organisaties voor sportverenigingen om mee samen te werken. Maar naast deze meer traditionele, reguliere samenwerkingspartners zien we een toename in samenwerking met partijen die niet direct verbonden zijn met de kerntaak van de sportvereniging. Zo zijn meer verenigingen gaan samenwerken met (basis-)scholen, buurt- en welzijnsorganisaties, organisaties voor buitenschoolse opvang en bedrijven. In 2014 was de helft van de sportverenigingen

betrokken bij sportstimuleringsprojecten, terwijl dit in 2008 nog een kwart van de verenigingen was.

Opmerkelijk is dat terwijl verenigingen een sterker lokaal netwerk ontwikkelen, de samenwerking met de sportbond minder is geworden. Dit is in lijn met de bevindingen in de Sportbonden Monitor 2013, waarin wordt geconcludeerd dat de betekenis van (traditionele) sportbonden steeds kleiner wordt. De samenwerking met de bond is vooral gericht op de kerntaak, op de organisatie van het sportaanbod. Voor sportbonden is het, in tijden van financiële krapte, een opgave om in te spelen op de ontwikkelingen in de (lokale) sportmarkt en in het lokale sportbeleid.

Een voor de hand liggende verklaring voor het grotere lokale netwerk van verenigingen is de inzet van de combinatiefunctionarissen (sinds 2008), en momenteel de buurtsportcoaches. Die inzet is er op gericht om te komen tot lokale samenwerking, verbinding tussen sport- en beweegaanbieders en organisaties in de sectoren onderwijs, cultuur, welzijn, zorg en het bedrijfsleven. Kijkend naar de ontwikkelingen in het lokale beleid mag verwacht worden dat het netwerk van de sportverenigingen in de komende tijd nog verder zal veranderen en uitbreiden. Veel gemeenten verwachten te gaan bezuinigen op sport en dan wordt met name gekeken naar het verhogen van tarieven, het aanpassen van subsidies van sportverenigingen en het doorvoeren van andere beheervormen. Dit zal de nodige creativiteit van verenigingen vragen, waarbij het voor de hand ligt dat samenwerking met andere organisaties wordt gezocht, bijvoorbeeld bij de realisatie van multifunctionele accommodaties. Ook bij de veranderingen in het sociale domein, de drie decentralisaties: arbeid (participatiewet), zorg (AWBZ en nieuwe WMO) en jeugdzorg wordt vaak gekeken naar een rol voor sportverenigingen in combinatie met andere organisaties. De blijvende inzet van buurtsportcoaches, de uitvoering van de sportimpulsaanvragen en het verder uitrollen van het concept van de "Open club" zullen er eveneens toe bijdragen dat de netwerken rondom sportverenigingen zich uitbreiden in aantal en diversiteit van organisaties de komende jaren. Het sportnetwerk is in beweging. ●

Figuur 1

Samenwerkingspartners verenigingen (basis = verenigingen die samenwerken, in procenten)

Bron: NOC*NSF/Mulier Instituut, Verenigingsmonitor 2008 en 2014

